WASHINGTON DC

1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ І СЛУЖБИ СВОЄМУ НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: "SVOBODA", 81-83 GRAND ST. JERSEY CITY 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 65. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 6-го КВІТНЯ (APRIL) 1963 15 ЦЕНТІВ — 15 CENTS TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 65. VOL. LXX.

В БЕРЕЗНІ ПОВАЖНО ЗМЕНШИЛОСЯ ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ

ЧИСЛО ЗАТРУДНЕНИХ ЗБІЛЬШИЛОСЯ ДО 67,148,000, А ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ ЗМЕНШИЛОСЯ ДО 4,501,000

Вашингтон. — Департамент Праці стверджує, що від половини лютого до половини березня ц. р. значно поправилося становище на ринку праці, бо число безробітних зменшилося на більше як на 400 000 і становила 4 501 000, а число затруднених збільшилося на 800 000 і виносило в половині березня 67 148 000, що було більше ніж звичайно буває в тому часі у зв'язку з покращанням погоди. Статистичне Бюро стверджує, що відсоток безробітних у відношенні до всіх робітних сил країни становив тільки 5.6, а в половині лютого число безробітних виносило 6.1 відсотка всіх робітних сил. Секретар праці Віллард Вірц сказав, що це зменшення числа безробітних є відрадним явищем, але він негайно додав, що уряд змагає до того, щоб відсоток безробітних виносив тільки 4 або й 3 відсотки всіх затруднених, і теперішнє поменшення є тим самим, чим для пацієнта є зменшення горячки із 104 до 103 ступнів. Вірц казав, що конче треба здійснити запропоноване урядом зменшення прибуткових податків, бо воно приспішить темп росту економіки, створить більше число варстатів праці та зредукує поважно число безробітних. Фахівці від затруднення в Департаменті Праці вивчають, що спричинило поправу на ринку праці. Дехто гадає, що це є внаслідку того, що в попередніх місяцях трохи інакше обраховували число безробітних. Один фахівець каже, що коли число безробітних зменшиться і в квітні, то це буде признакою, що економічна ситуація дійсно поправляється. Директор статистичного відділу в Департаменті Праці Гарολд Голдстейн вказує на те, що оте велике зменшення числа безробітних в березні цього року є подібне до того, що було між жовтнем і листопадом 1958-го року, коли безробіття впало було на 0.7%, що було знаком того, що починається економічна поправа після економічної рецесії. Голова Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій Джордж Міні, промовляючи на прийнятті на Конференції цієї організації, сказав, що поважне число безробітних є національною катастрофою для ЗДА. Міні сказав: „Вірю, що американський нарід незабаром зрозуміє величину цієї катастрофи" і пізнає, що можна не допускати до неї, бо людина може її поборювати, це не є таке стихійне явище, як гураган чи землетрус.

КОМІСІЯ ПЛЯНУВАННЯ СТОЛИЦІ ОСТАТОЧНО ЗАТВЕРДИЛА ПЛОЩУ ПІД БУДОВУ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ ТА ЇЇ ОФОРМЛЕННЯ

Вашингтон. — Комісія Плянування Столиці (The National Capital Planning Commission) остаточно затвердила обрану Комітетом Пам'ятника Шевченкові площу для побудови пам'ятника, як також і запропоноване оформлення тієї площі, що має становити інтеґральну частину разом з пам'ятником. В середу, 3-го квітня 1963 р., площа та проєкт її оформлення були затверджені Екзекутивою Комісії, а наступного дня, в четвер 4-го квітня, ввесь проєкт був апробований і остаточно затверджений пленумом Комісії так, що справа площі і її оформлення остаточно вирішені. Залишається ще тільки таке саме остаточне затвердження проєкту самого пам'ятника Комісією Мистецтва. Ця Комісія вже раніше в принципі одобрила проєкт артиста - скульптора Леоніда Молодожанина, що його відзначило першою нагородою окреме жюрі. Проте, Комісія мала ще деякі рекомендації, що п. Молодожанин взяв під увагу та відповідно включив їх у свій проєкт. Цей проєкт уже є у Вашинґтоні і остаточне його затвердження пленарною Комісією Мистецтва мало б наступити на зібранні тієї Комісії 17-го квітня. Справу оформлення площі та остаточного проєкту пам'ятника реферували в середу і четвер, 3 і 4-го квітня в комісіях скульптор Молодожанин і архітект Радослав Жук, який у порозумінні з п. Молодожанином проєктував оформлення площі. Комітет Пам'ятника Шевченкові заступали його заступник голови проф. Лев Добрянський та екзекутивний директор Иосип Лисогір. З цими рішеннями всі формальності щодо урядового затвердження площі і її оформлення та проєкту пам'ятника добігають до свого остаточного завершення і справа вступає в свою передостанню фазу — переведення проєктів в життя, себто оформлення площі і будова пам'ятника. Останньою фазою цієї історичної акції буде найбільш врочисте і величаве відкриття пам'ятника, заплянуване на наступний, 1964-ий рік, у якому припадає 150-річчя народження найбільшого сина України та вселюдського чемпіона волі, Тараса Шевченка.

ПЛОЩА ШЕВЧЕНКА В АМЕРИКАНСЬКОМУ МІСТІ

Заходом української громади в Спрінґ Веллі, Н. Й., одну з площ в цьому місті названо, як показує надпис, іменем Шевченка. Заходи в цій справі започатковано в 1963 р. і вони завершилися в січні ц. р. рішенням посадника і міської ради міста Спрінґ Веллі про надання імени українського поета одній із міських площ. На фото: всч. о. Н. Скульський (другий зліва) з групою громадян на площі Шевченка.

ВПЕРТІ ПОГОЛОСКИ ЗАПОВІДАЮТЬ НЕДАЛЕКИЙ УПАДОК ХРУЩОВА

Лондон. — В усіх західніх столицях появились поголоски, які — покликуючись на вістки з дипломатичних кол у Москві — заповідають недалекий упадок диктатури Нікіти Хрущова. Паризькі часописи твердять навіть, що на 17 квітня має появитись офіційне совєтське повідомлення, що Хрущов виїздить на довшу „відпустку". Це ніби має бути та мінімальна ціна, за яку китайські комуністи згідні розпочати переговори про припинення московсько - пейпінґської гризні. Поголоски про сумерк політичної кар'єри Хрущова не схоплені з повітря, а орудують цілою низкою річевих арґументів. Вони покликуються на суперечність між недавніми ще заявами і діями Хрущова та останніми совєтськими державними актами. Сюди належить новий курс проти письменників і мистців, які ніби „заразились" західніми течіями. Хрущов ніби ще недавно запевняв західніх дипломатів, що він переведе дальшу лібералізацію в ділянці духової творчости в СССР, започатковану дозволом на видання повісти Александра Сольженіцина „Один день в житті Івана Денисовича" про страшні переживання в совєтському кацеті за Сталіна. Тому теперішню нагінку проти Євтушенка і висловлення „догани" цілому рядові письменників, критиків та мистців за їх „ухили" вважають за перемогу „сталіністів" в большевицькій верхівці. Те саме стосується завернення назад до централістичної системи в совєтській економіці — всупереч недавній децентралізації, переведеній Хрущовим з великим шумом. До того доходять такі клопоти Хрущова, як загострений спір за те, чи треба посилити важкий промисл, що працює на зброєння, на що наполягають совєтські маршали сооблико після осінньої кубинської кризи, чи піти назустріч загальній публічній опінії, яка вимагає збільшення продукції товарів першої потреби, хатнього устаткування, холодильників, телевізорів і т. п. Незгода в міжнародному комуністичному таборі доливає пального до кремлінської боротьби за владу. Коментатори звертають увагу, що подібні масові і вперті поголоски появились були перед упадком Георгія Маленкова, совєтського прем'єра в 1955 році. Хрущов ніби мав би відійти з становища прем'єра, яке перейняв би Фрол Козлов, а залишився би тільки першим секретарем Компартії. Фрол Козлов, що його Хрущов назвав виразно своїм наступником ще в 1959 р., грає щораз поважнішу ролю на Кремлі і, м. і., веде тепер самостійно розмови з різнонаціональними комуністичними вожаками у зв'язку з спором між Москвою і Пейпінґом. Сам же Хрущов, який має 68 років, дуже подався фізично і в останньому часі був очевидячки дуже втомлений та знесилений. Хоч західні коментатори застерігаються, що теперішні поголоски можуть замовкнути і виявитись тільки пустою сенсацією, проте тут же зазначають, що звичайно „нема диму без вогню".

Айзенгавер називає університет „першою оборонною лінією" Америки

Лос Анджелес. — Колишній президент Д. Д. Айзенгавер, промовляючи з приводу того, що Каліфорнійський університет надав йому почесний докторат права, сказав, що „перша оборонна лінія Америки" проходить „через університетські табори (кемпи)" і що університети скріплюють оборону цієї країни. „Люди мусять бути тепер більше освічені, вони мусять більше розуміти самих себе і інших, бо інакше вони рискували б пережити таку катастрофу, побіч якої всі попередні катастрофи подібні будуть до дитячої забавки", — казав колишній президент. Він заявив, що 8-річний побут в Білому Домі навчив його того, що деякі важливі справи не даються нагло розв'язати. Це відноситься і до закордонних справ. Тому, на думку колишнього президента, може найти така хвиля, що треба шукати „практичного і почесного співжиття" в порозумінні з іншими. На думку Д. Айзенгавера університети повинні допомогти розв'язати закордонні проблеми, справу економічного добробуту, проблему великих міст та справу поширення культурної бази країни.

ЗДА витратили на закордонну допомогу понад $100 більйонів

Вашингтон. — Конґресові комісії починають вести переслухання в справі урядового законопроєкту про закордонну допомогу і під час дискусії над цією проблемою пригадують, що від другої світової війни ЗДА видали на допомогу закордонним державам велетенську суму понад $100 більйонів. Найбільше з цієї допомоги дістали західньо - европейські союзники ЗДА. І так Франція від закінчення війни дістала від цієї країни — $9 438 000 000; Велика Британія — $8 713 000 000; Італія — $5 755 000 000; Корея — $5 433 000 000; Західня Німеччина — $4 999 000 000; Національний Китай — $4 428 000 000; Індія — $3 952 000 000; Туреччина — $3 952 000 000; Японія — $3 693 000 000; Греція — 3 387 000 000. З тих всіх високих сум $66 600 000 000 пішли на економічну допомогу, в тому $42 700 000 000 були дарунком, і тієї суми ніхто не звертав. Військова допомога становила $31 000 000 000.

Стівенсон запевнив, що ЗДА боронитимуть свободу Західнього Берліну

Берлін. — Адлей Стівенсон, американський амбасадор в Об'єднаних Націях, відвідав в минулий четвер 7-го квітня Західній Берлін та впродовж кількох годин оглядав внутрішньо - берлінський мур і ті застави й фортифікації, що їх східньо - німецькі комуністи здвигнули по другому боці, щоб перешкодити німцям переходити на захід. Стівенсон заявив, що „хоч не треба для цього поновного запевнення, проте дозвольте мені сказати, що ми тут залишимося, щоб боронити вашу волю й життьові інтереси всіх нас, доки прийде той великий день, що ніяка людина не потрясатиме шабелькою і не дзвонитиме кайданами". На адресу берлінського муру ганьби Стівенсон заявив, що побачення його „було одним із найприкріших переживань" в його житті. Відвідини Стівенсона в Західньому Берліні збіглись з новим гострим західньо-східнім спором за вільний доступ до Західнього Берліну. Большевики стали на становищі, що вони не допускатимуть до Західнього Берліну приватних літаків і тому виправдували острілювання літака канадійського телевізійного актора Юджі Ґріна, який тільки завдяки своїй відвазі та притомності ума щасливо добився до західньо - берлінського летовища. Тому, що большевики виразно натякнули, що коли б Ґрін вертався тим своїм літаком на захід то вони перехоплять його і зіб'ють, британські власті в Західньому Берліні відрадили Ґрінові користуватись в поворотній дорозі своїм приватним літаком.

Західня Німеччина заявить, що пакт з Францією не є проти ЗДА і НАТО

Бонн. — Західня Німеччина окремою урочистою деклярацією потвердить свою вірність союзові з Америкою та приналежності до Атлянтійського Союзу (НАТО), щоб заперечити враженню, що її пакт приязни з Францією звернений проти З'єдинених Держав та НАТО. Ця деклярація буде проголошена, як вступ до ратифікаційного документу щодо згаданого пакту приязни з Францією. Опозиція в німецькому парляменті хотіла спершу, щоб те застереження, що пакт з Францією ні трохи не послаблює німецьких зобов'язань супроти ЗДА і НАТО, було включене в сам ратифікаційний текст, але тоді треба би мати на це згоду Франції і тому почались би наново переговори, що їх Аденауер хоче виминути. Зате французи погодились, що вони не вважатимуть за ніяку зміну французько - німецького пакту, якщо згадана деклярація буде вступом до ратифікаційної формули. На такий вихід з ситуації погодились 14 керівних західньо - німецьких діячів, лідерів трьох політичних партій, що становлять коаліцію в уряді Конрада Аденауера. Вони нараджувались в минулий четвер в Каденабії в Італії, де 86-літній Аденауер перебуває на короткому відпочинку. Німецькі соціял - демократи все одно противляться ратифікуванню французько - німецького пакту без включення в нього різних застережень, і тому ратифікація того пакту не перейде цілком гладко. Але уряд сподівається знайти для нього більшість у парляменті. Це мусить статися ще перед липнем, коли де Ґоль приїде з відвідинами до Західньої Німеччини.

Представники вугільної промисловости називають Джана Луїса „великою людиною"

Вашингтон. — 83-річний емеритований голова спілки вуглекопів Джан Л. Луїс, промовляючи на прийнятті в його пошану, влаштованому Крайовою Вугільною Конференцією, виявив ще раз свої прикмети, які зробили були його на довгі роки провідником півмільйонової Спілки Вуглекопів, яка його й обожає. Представники вугільної промисловости голова Ради директорів Вугільної Компанії Пітстон Джозеф П. Рут назвав Луїса „великою людиною, яка під час кризи врятувала була вугільну промисловість". Луїс перестав бути головою Крайової Вугільної Конференції, його становище зайняв Рут. Промовляв також і представник вугільної промисловости Джордж Г. Лав, який сказав, що Луїс обороняв своїх вуглекопів, але багато доброго зробив і для всієї вугільної промисловости. Сам Луїс висловив здивування, що 6 мільйонів безробітних спокійно сидять і не домагаються праці. Він сказав: „Чим довше триває їхня терпеливість, тим неспокійною може бути та хвилина, коли урветься терпець безробітних". Президент Кеннеді вислав Луїсові депешу, в якій вихваляє його гідність і чесність та закликає писати спогади.

ЗДА мають доволі природних ресурсів до кінця цього сторіччя

Вашингтон. — Окрема неприбуткова корпорація Ресурси Майбутнього п'ять років вивчала природні багатства цієї країни і в опублікованій праці „Ресурси в майбутній Америці" стверджує, що ЗДА мають доволі природних ресурсів до кінця цього сторіччя, хоч зростатиме число населення і збільшуватиметься економіка країни. Але тимчасово відчуватиметься недостачу таких ресурсів як вода і дерево, і в кінцевих роках цього віку треба буде шукати за новими джерелами сирівців. Корпорація вивчала проблему таких ресурсів, як земля, вода, електрична енерґія та різні мінерали і старалася ствердити, чи вистачать домашні і закордонні джерела до кінця цього віку. Стверджено, що нова технологія спричинила те, що новий звіт є більш оптимістичний, як звіт Президентської Комісії в справі матеріялів, що її очолював Вілліям С. Пейлі. Корпорація ствердила що в найближчих 40 роках вистачить управної ріллі на харчі і на волокнисті культури. В загальному буде доволі води, хоч в деяких районах можуть відчувати її брак, і тому треба окремих заходів в цьому напрямку.

У Парижі почалась конференція Південно-східнього азійського пакту

Париж. — У середу 3 квітня почалась конференція 8-х країн Південно - східнього азійського оборонного пакту (СЕАТО), до якого належать ЗДА, Британія, Франція, Австралія, Нова Зеляндія, Пакістан, Сіям і Філіппіни. У цьому тижні засідають військові дорадники, зайняті всіма оборонними проблемами південно-азійського обширу, загроженого комуно-китайською агресією. На другий тиждень прибудуть до Парижу закордонні міністри названих країн. З'єдинені Держави є тепер репрезентовані на тій конференції адміралом Гаррі Фелтом, який дав інформаційний звіт про стан війни в Південному В'єтнамі проти комуністичних партизанів. Конференцію відкрив французький міністер військових справ Пієр Мессмер, який запевнив приявних, що Франція свідома загрози однаково від можливих агресій з-над берегів Лаби, як від китайського боку Гімаляїв. Він заявив готовість Франції брати активну участь в обороні азійського Півдня проти комуністичного наступу. На ділових нарадах військовиків головував французький віце-адмірал Жіль Рішард Евену. Центром уваги був колишній Індо-Китай себто країни В'єтнам, Ляос і Камбоджа. Стверджено, що минулорічна збройна інтервенція ЗДА, Британії, Австралії і Нової Зеляндії, що прислали свої військові континґенти до Сіяму, коли комуністичний наступ в Ляосі почав загрожувати тій країні вплинув на припинення комуністичного наступу.

Шлезінґер твердить, що американська урядова система вимагає сильного президента

Тінек. — Окремий асистент президента Кеннеді, відомий історик і власник нагороди Пуліцера професор Артур Шлезінґер, промовляючи до студентів на тему ролі президента ЗДА як виховника громадянства і творця публічної опінії, заявив, що американська урядова система вимагає сильного президента. Шлезінґер сказав: „Тільки енерґія голови виконного уряду (це значить президент) може перемогти ту інстинктивну інерцію того троїстого уряду, який встановила Конституція ЗДА". Шлезінґер казав, що є два роди президентів: ті, які люблять робити великі рішення, і ті, що не люблять. Ті, що люблять вирішувати — опановують адміністрацію і залишають свій слід на уряді цієї країни. Сильний президент повинен вміти оцінювати ті інформації, які доходять до Білого Дому, і повинен мати перед собою особисту візію майбутнього. На думку Шлезінґера не має спосібу, щоб полегшити працю американського президента бо тоді треба б зміняти всю американську урядову систему. Шлезінґер заявив, що не є протиконституційним, коли уряд не повідомляє громадянство про все, що діється, як це було під час кубинської кризи.

● **Видатний український історик проф. Олександер Оглоблин** — опублікував у Видавництві Організації Оборони Чотирьох Свобід України свою нову працю п. н. „Думки про сучасну українську совєтську історіографію". Праця попереджена вступом про розвиток української історіографії під Совєтами в українській державі від 1917-го року і потім з 1920-го року — під совєтським режимом.

● **В Єгипті** археологічна експедиція, вислана туди Шикаґовським університетом, відкопала одну велику могилу з-перед 5,000 років. Знайдено там багато прецінних виробів з міді і алябастру. Місце тієї знахідки лежить за 170 миль від Асвану і воно буде залите водою коли буде вибудована Асванська гребля.

Опитування передбачають, що жадна партія в Канаді не здобуде більшости

Торонто. — Відомий журналіст Семюел Лубелл перевів опитування по цілій Канаді і на основі відповіді виборців передбачає, що в понеділкових виборах ні одна партія не здобуде такої більшости послів, щоб могла сама зорганізувати уряд. На основі опитувань в 41-му виборчому окрузі Лубелл гадає, що лібералам під проводом Лестера Пірсона, які тепер мають 100 послів, вдасться здобути коло 120 послів, але це замало до того, щоб створити уряд, бо Палата Громад має 265 місць і до більшости, треба 133-ох послів. Консерватисти теперішнього прем'єра Джана Діфенбейкера мають тепер 116 послів, і вони мали б здобути менше число послів у понеділкових виборах. На думку Лубелла канадійці не захоплюються Діфенбейкером, який виявив, що не надається на прем'єра", але вони одночасно заявляють, що і „Пірсон не є знадним провідником". Консерватисти мали б втратити голоси вже 8 квітня і в користь лібералів і Партії Соціяльного Кредиту. Але як воно в дійсності буде, це покаже найближчий понеділок.

В АМЕРИЦІ

● **В Крайовому Пресовому Клюбі у Вашинґтоні відбулося прийняття для відзначення 30-річної праці в Конґресі сенатора-демократа з Вірджінії Гаррі Флада Бирда.** На це прийняття прислали привітання чотири президенти: три колишні президенти: Герберт Гувер, Гаррі Труман і Д. Д. Айзенгавер — та президент Джан Ф. Кеннеді. Найвищим достойником на тому прийнятті був віце-президент Линдон Б. Джансон. Присутній між 300 ґістьми був і найстарший фінансист та державний муж Бернард Барух із Ню Йорку.

● **У Вашинґтоні, Д. К.** — вже зацвили японські вишні, і тисячі туристів щоденно оглядають їх, звиджуючи столицю.

● **Колишній віце - президент Ричард М. Ніксон** сміло заявив, що якби тепер відбувалися вибори, то президент Кеннеді був би перевибраний більшістю 10-ох мільйонів голосів, але в 1964-му році республіканці можуть виграти президентські вибори, якщо зараз візьмуться до праці.

● **Головний Податковий Уряд** у Вашинґтоні повідомив, що в 1962-му році зібрано федеральних податків на суму долярів: 102 466 252 000. Особистих прибуткових податків заплачено 65 377 533 000 долярів.

● **2-го квітня ц. р. температура в Ню Йорку** виносила 80° і була новим рекордом для того дня. Сподіваються, що цього року буде гаряче літо після дуже холодної зими.

● **Секретар Білого Дому П'єр Салінґер** повідомив, що президент Кеннеді 5-го червня буде на закінченні шкільного року в Летунській Академії в Колорадо Спрінґс, Колорадо. У зв'язку з тим Президент відвідає деякі військові бази в Тексасі і Ню Мехіко та буде присутній на маневрах фльоти в Сан Дієґо, Каліфорнія.

У СВІТІ

● **Винстон Черчил**, який має тепер 88 років, висловив своє „глибоке зворушення" признанням йому в окремому акті Конґресу почесного громадянства Америки. Він напише в цій справі окремого листа до президента Кеннеді.

● **Кореспондент італійського комуністичного щоденника „Ль' Уніта"** з Москви рішуче заперечує вістки, подані в західньо - европейській пресі про боротьбу, яка буцім-то ведеться в Центральному Комітеті Компартії СССР між старими „сталіністами" та звеличниками Хрущова.

● **Теперішній прем'єр Ємену**, Аль Салях, який перевів революцію проти останнього короля з активною допомогою збоку Об'єднаної Арабської Республіки, що прислала до Ємену 25 000 свого війська з танками, це давній революціонер. Ще в 1948-му році він був одним із 11-ох змовників проти ретроґрадного королівського режиму в Ємені. Змова не вдалася і сімох членів тієї групи повішено, а Аль Салях перевів 8 років у в'язниці.

● **„Ізвєстія" стверджують** із жалем, що в совєтських поліційних бригадах, які складаються з добровільців та завдання, яких є бути допоміжною силою для реґулярної державної поліції, опинилось багато „хуліґанів", які потурають злочинцям і самі доконують різних злочинів. „Ізвєстія" доручають сувору боротьбу проти тих „шкідників народу".

● **Західньо - берлінський посадник** Віллі Брандт прибуде з початком червня ц. р. до Америки — коротко перед тим, як до Европи виїде президент Кеннеді, який там відвідає також Західній Берлін. Берлінці вже тепер роблять приготування до величавого привітання американського президента, пляпуючи зробити з тих відвідин могутню антикомуністичну маніфестацію.

● **Альжирський уряд** націоналізував, себто забрав на власність держави 69 більших і менших готелів в столиці краю. Їхніми власниками були альжирські араби, які викупили ті готелі за безцін від втікаючих з Альжиру французьких власників, але потім позаводили в готелях високі ціни та почали тими готелями спекулювати.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

За перше місце у космосі

Президент Кеннеді виступив на своїй останній пресовій конференції в минулу середу з палкою обороною грошових видатків, роблених Америкою у реалізуванні її космічної програми. Зауваги Президента на цю тему вміщались в його відповіді на запит щодо можливостей зменшення запропонованого Президентом 100-більйонового бюджету на кругло 13 більйонів. На таку можливість вказав колишній президент Д. Айзенгавер у своєму листі до республіканського конгресмена Чарлі Галлека, підкресливши при тому „марнотравство" саме у згаданих видатках, які насправді стосуються перегонів із Совєтами у дослідженні міжплянетних просторів. Президент Кеннеді признав, що не виключена деяка недоцільна грошова витрата, яка повинна виявитися в ході конгресових дебат, але тут же ствердив принципову розбіжність у поглядах його і Д. Д. Айзенгавера щодо потреби докладати максимум зусиль, щоб у ділянці космічних дослідів ЗДА зайняли перше місце. Тепер — пригадав Президент — ЗДА стоять на другому місці після СССР, бо розпочали куди пізніше активно цікавитися керованими ракетами. Але не можна допустити, щоб на тому другому місці, на якому ЗДА стояли у 50-их роках, коли большевики випустили свого першого „Спутніка" довкола Землі, вони стояли й до кінця 60-их і в 70-их роках. А тому, що ті досліди, особливо над створенням сильнішого за совєтський „бустера", цього „двигуна" важких штучних сателітів, надзвичайно коштовні, нічого й ремствувати на великі видатки.

Судячи з реакції, яку виявило американське громадянство на вістку про того першого совєтського „Спутніка" з 1957-го року, із становища Конґресу до цієї справи та голосів преси, можна твердити, що в даній справі величезна більшість американського народу признає рацію президентові Кеннеді, а не Айзенгаверові. Це — справа і національно - державного престижу, і безпеки. Державний престиж — не пуста справа, особливо ж тоді, коли йде про країну, яка є лідером вільного світу. Большевики саме тому й виснажують свою імперію, щоб „бути першими": вони є на сірому кінці в прерізних ділянках рільничої і промислової продукції, але їм удалося стати таки дійсно першими у висиланні великих штучних сателітів. ЗДА наздогнали їх настільки, що здобули вже більшу кількість фактичних наукових відомостей про всесвіт. Совєтські змагання йдуть в двох інших напрямках: осягненні зовнішньопропаґандивного ефекту і використовуванні осягів для військових цілей.

Д. Д. Айзенгавер, один із найбільших фахівців військового діла, сам признав, що техніка може дійти до такого ступня, коли панування над космічним обширом вирішуватиме проблему безпеки країни і світу. Саме тому з'явилася в Об'єднаних Націях резолюція про використовування того обширу тільки для мирних цілей і саме тому ЗДА перші запропонували СССР вести спільні сферичні досліди. Одночасно з тією останньою пресовою конференцією президента Кеннеді, екзекутивний секретар Крайової Ради Аеронавтики і Космічного Обширу д-р Едвард Велш у своїй промові в Американському Інституті Аеронавтики в Ню Йорку ствердив: „Нема ніякої здорової підстави сумніватися, що СССР використає свої осяги в космічному просторі для військових цілей. Тому мусимо протиставитись цій загрозі".

Тож треба тільки радіти, що Уряд зайняв правильне становище в справі конечности підвищувати стан збройних сил Америки, і рівночасно старатися здобути перше місце в перегонах із Совєтами щодо дослідження і здобування міжплянетних просторів.

Наука в поневоленій Україні

Поширюючи в світі не обґрунтовані реальними фактами твердження про якусь нібито незалежність і суверенність Української ССР, комуністична і „проґресистська" пропаганда широко розводиться над буйним, мовляв, розквітом української науки. Проте, не зважаючи на увесь цей пропагандивний шум, твердження про незалежність української науки під совєтським режимом такі ж далекі від дійсности, як суверенність Української ССР, позбавленої всіх прерогатив державности — власної армії, валюти і можливости вести окрему закордонну політику.

Дуже добрим свідченням про дійсний стан української науки може бути стаття такої компетентної людини, як президент Академії Наук Української ССР Борис Патон, надрукована в московських „Известиях" з 2-го квітня цього року під назвою „Академія і її науковий профіль".

„Треба зразу сказати, — заявляє академік Патон на початку своє статті, — що для УССР немає ніякого глузду копіювати структуру Академії Наук СССР, де відбуваються досліди по всьому фронті наукових проблем. Намагання охопити той велетенський комплекс в республіканських академіях приводить часто до створювання великої кількости інститутів — слабких і вузькогалузевого профілю. Кадри ще не підготовані, а сітка наукових установ уже росте й заповнюється малоздібними людьми. Тематика неоправдано роздмухується і праця йде на низькому рівні". Ствердивши цими словами неможливість існування республіканських академій як незалежних наукових установ в окремих республіках і відступаючи таку ролю тільки одній „всесоюзній", президент Б. Патон встановлює для неї й інших республіканських академій вимогу „зосереджувати наукові сили і матеріяльні засоби на вирішуванні лише певної кількости головних проблем і в тому напрямку перебудовувати тепер — до речі, згідно із вказівками листопадового пленуму ЦК КПСС — і самі республіканські академії і всю наукову працю в їх рамках. Академія Наук Української ССР — на думку її президента — повинна обмежитися тільки тими ділянками, в яких вона заавансована, як, наприклад, кібернетика, металокераміка, електрозварювання, фізика твердих тіл та деякі інші, а решту наукових ділянок відступити або Академії Наук СССР, або різним державним науковим установам.

Як виходить із статті Б. Патона, „перебудову в цьому напрямку вже започатковано і найближчим часом буде зліквідований цілий ряд інститутів і лябораторій при АН УССР, а багато з них будуть „укрупнені". Водночас із цим Президія АН УССР уже вирішила передати державним комітетам міністерствам і відомствам дев'ять своїх наукових установ і п'ятнадцять спеціяльних структурних відділів і лябораторій вузькогалузевого значення. Коротко кажучи, Академія Наук УССР має стати найближчим часом спеціялізованою тільки в деяких напрямках науковою установою в рямках наукової системи Совєтського Союзу.

Така перебудова має відбутися не тільки в ділянці точних наук. Згідно з кінцевою заявою Б. Патона, всесоюзна Академія Наук СССР має поширити й посилити координацію над усією роботою республіканських академій наук і під її віданням має бути сконцентроване науково - методичне керівництво також і в ділянках природничих та суспільних наук, значить і в ділянках філософії, історії, літературознавства та ін., що ними займаються республіканські академії.

Усі ці заходи щодо „перебудови" академій наук, підтримувані, як заявляє Б. Патон Президією АН УССР, доводять, що українська наука має бути зведена до ролі практичного знаряддя в економічній політиці совєтського режиму, і про якусь її незалежність чи „всесторонній розвиток" не може бути й мови.

ПАМ'ЯТАЙМО 1933-ИЙ РІК

Був 1933-ий рік. Рік щастя і радости для одних, рік гіркої недолі і смутку для інших, але для всіх рік Божий, як і кожний. Чому ж у цій великій, однаково героїчній і трагічній драмі, що називається історією українського народу, записаний цей рік, як тисяча дев'ятсот тридцять проклятий?!

Далекосяглими історичними подіями почався той 1933-ий рік. У З'єдинених Державах Америки, після важких економічних потрясень, вступив до Білого Дому новий президент, Франклін Делано Рузвелт, заповідаючи період „Ню Діл'у" — „Нового Розподілу", що мав вивести країну з господарської депресії і безробіття. У Німеччині до влади прийшов амбітний фанатик Адольф Гітлер і на крові й трупах спочатку власного, а опісля й інших народів почав будувати Третій Райх, що мав встоятися тисячу років, але під тягарем злочинів свого архітекта завалився за дванадцять років. Чорні хмари японсько - китайської війни звисали вже над Далеким Сходом. Світ дрижав у своїх основах, покладених на гіршому від війни мирі.

Україна була відгороджена від світу найщільнішою залізною заслоною, скріпленою психологічно тією великою трагедією, що її переживала поцейбічна західня вітка українського народу. Там бо продовжувалась „тиха пацифікація", перед очима американських українців стояли дві шибениці, на яких ляцький кат повісив героїв української революції Біласа і Данилишина, і „Свобода" в тих днях рясніла повідомленнями про політичні процеси у Львові та інших містах Західньої України.

В таких обставинах з початком 1933-го року стали продиратися крізь залізну заслону невиразні й тривожні вісті про голод на Україні. Щойно в березні того року заговорив виразно на Заході про страшну голодову катастрофу англієць Ґарет Джонс, колишній секретар в уряді Ллойд Джорджа, що перейшов пішки велику частину України і — побачив пекло.

Не всі, не ті, що про цей Великий Голод тільки читали й чули, покликані до того, щоб у його 30-річчя описувати жахливі сцени дбайливо запляннованого і безпощадно виконаного Москвою народовбивства. Між нами бо є такі, що це пекло самі переживали, що втратили в ньому своїх рідних і дорогих, що самі з нього лише чудом врятувались. Вони повинні пригадати світові цю страшну правду з-перед 30 років, щоб світ знав, з ким він хоче миритися і співіснувати. А ті, що були тільки далекими свідками тієї найстрашнішої трагедії нашого народу, повинні також пригадати світові його частинну співвину в тій великій трагедії. Цей бо світ тоді не тільки не реаґував на той страшний злочин червоної Москви, не тільки не виступив в обороні виголоджуваного на смерть українського народу, але ще й маскував московський злочин, як це робив сумної пам'яті французький державний муж Ерріо, як це робили кореспонденти Волтер Дюреті з „Ню Йорк Таймс'у" або Юджін Лайонс тоді із Асошієйтед Прес.

Зорганізований Москвою великий голод в Україні супроводила ще й досі не вияснена Велика Змова мовчання вільного світу. Правда, були чесні й відважні мужі, як уже згаданий Ґарет Джонс чи Віллям Генрі Чемберлен, тодішній кореспондент бостонського „Кришчієн Сайєнс Монітор" у Москві, який у своїх кореспонденціях і в опублікованій восени 1934-го року книжці „Залізна доба Росії" голосно заговорив про цей голод, як підготовлений і здійснений Москвою злочин над українським народом; були також газети, як „Ню Йорк Геральд Трибюн", „Ню Йорк Америкен", „Шикаго Трибюн" і „Шикаго Америкен", які пробували сказати світові страшну правду, але їх закричали інші, які з наказу чи за гроші прикривали той злочин.

Очевидці Великого Голоду оповідають, як то в Харкові продавець газет, стоячи біля трупів померлих з голоду селян, заохочував читати в московській „Правді", як „капіталістичні акули брешуть про голод на Україні", або як серед трупів померлих з голоду в Одесі навантажували на совєтські кораблі мішки білої муки з написами „Ізлішки з СССР", щоб такими подарунками для „визискуваних капіталістами пролетарів" у Західній Европі замилювати світові очі. Це нагадує до деякої міри і поведінку тодішнього світу, який міг знати страшну правду від своїх дипломатів, кореспондентів чи принагідних подорожніх, але іґнорував її з егоїстичних міркувань про омане співіснування з московським катом.

У березні 1933-го року, коли села на Україні дослівно були вистелені трупами, у Москві заарештовано шістьох британських інженерів, що працювали в електричній промисловості, і влаштовано їм показовий судовий процес під замітом саботажу. Вся світова преса запознилась сенсаційними вістками про цей процес, бо совєтська цензура навіть сприяла їх поширенню. Світова опінія хвилювалась питанням, чи цих інженерів засудять. На перших сторінках найбільших газет подавано найдокладніші звіти з судової залі і тільки врядигоди в тих газетах, на якійсь там далекій сторінці в кутику можна було прочитати малу замітку про „продовольчі трудноші в Україні". Британських інженерів звільнили, а мільйони українців вмерли голодовою смертю. Але — „йшло тільки про українців", як висловився цинічно кореспондент „Ню Йорк Таймсу", згадуваний вже — Волтер Дюранті.

Правда, були й інші відрухи, інша реакція на голод в Україні. Були демонстрації англійських робітників проти торговельних взаємин та закупів збіжжя в Совєтському Союзі, були голоси перестороги, але все це ситуації не зміняло. Світ був глухий і сліпий. Нам ще сьогодні із сорому паленіє лице, що саме в листопаді того, 1933-го проклятого року наша Америка визнала совєтських канібалів за леґальний уряд і нав'язала з ним дипломатичні взаємини. Американські українці мають чисту совість: найбільша за всі часи їхня демонстрація відбулася саме в протесті проти того фатального акту їхнього уряду.

Українці в Америці, як і в усіх країнах по цей бік залізної заслони, зокрема українці на своїй рідній землі, що була тоді під польською окупацією, докладали багато зусиль, щоб проломити Велику Мовчанку і звернути увагу вільного світу на ту дантейську трагедію, яку переживав український нарід. Були численні інтервенції і репрезентації в урядах поодиноких країн і на міжнародному терені, в Лізі Народів. Але світ мовчав, тим самим перебираючи на себе співвідповідальність за страшний злочин Москви. Англійський журналіст Вілліямс Вайтінґ, що на власні очі бачив страшне жниво голодової смерти в Україні, у лютому 1934-го року в лондонському тижне-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ТЕАТР У П'ЯТНИЦЮ

Так зветься перший постійний Український Театр у Філядельфії: „Театр у п'ятницю". Незвичайна назва, як на театр, а в ній сказано так багато! Сказано, що ми поза Батьківщиною, а все таки вміємо продовжувати українське культурне життя; що хоча й розгублюються наші театральні сили, а ось невтомний Володимир Шашаровський зумів частину цих сил сконцентрувати і створити постійний театр (адміністратор І. Волощук); що гратиме цей театр лише по п'ятницях увечері в Філядельфії, бо суботи чи неділі запляновані на виїзди в інші міста. Сказано в тій назві й про те, що більшість акторів „Театру у п'ятницю" з щоденної праці в бюрах та фабриках ідуть на театральні підмостки, тобто що українська Мельпомена не загине, коли має таких відданих їй мистців.

А чи наша Мельпомена має прихильників і серед глядачів? На це переконливо відповіла переповнена заля в домі „Української Громади" (до 250 осіб) і вістка про те, що вже й на наступну п'ятницю квитки розкуплено, є замовлення й на третю п'ятницю, на ту ж саму незмінну, вічно юну й чарівну „Наталку Полтавку", що за свої майже 145 років від дня народження не постарілась і навіть за тисячі миль від України залишилася принципово чесною. Що більше, прийшовши у Філядельфію, вона немов вичарувала Україну перед нашими очима, давню і вічну, шляхетну і витривалу, без огляду на роки й віддалі.

Перша вистава постійного українського театру в Америці була попереджена привітом для театрального колективу і глядачів, що його виголосив В. Титанич — голова „Української Громади", заснованої ще в 1917-му році у Філядельфії; до речі, Громада зробила надзвичайно шляхетний жест, передавши театрові свою залю й реквізит і тим уможлививши здійснення такого важливого кроку. Письменниця О. Керч виголосила коротке „Слово про театр", підкресливши значення українського театру в історії нашої культури і навіть політичних змагань та добрим словом згадавши покійного Володимира Блавацького, смерть якого ми всі за кордоном так дуже відчуваємо.

І ось — відслонюється завіса, лунають перші акорди фортепіяна (акомпаніятор Зоя Маркович) і, ми в українському селі з прегарними вербами біля хати Терпелихи, колодязем, чудово стилізованими соняшниками (ескізи декорації Ніни Климовської, виконання Ол. Граната). З далекої минувшини виходить до завмерлої, радісно - піднесеної залі полтавська дівчина, дзвенить її пісня. Спостерігаю, як сприймає українську п'єсу наша молодь, що її чимало на залі: вона першою почала аплодувати! 30 чи 40 разів аплодувала заля Іванові Котляревському, Миколі Лисенкові, своєму театрові, своїм любим акторам, — аплодувала красі українського слова, пісні, танку, красі нашого рідного театрального мистецтва. Під кінець вже сам вихід Тетерваковського і Макогоненка — В. Шашаровського та Б. Паздрія — викликав оплески, зриви сміху, давно не відчувані припливи справжньої радости, що її дають глядачеві тільки високообдаровані мистці.

Невимушеність, щирість, безпосередність . . . — скільки ж за ними криється досвіду й праці! Богдан Паздрій створив у цій виставі один з кращих образів Макогоненка-виборного, якого ми будь-коли взагалі бачили: штовхає його життя на непевну дорогу, але шляхетна душа вкінці перемагає. Під її впливом і завдяки гордій поставі Наталки — м'якне серце у возного, і вже не так часто повторює він оте славне „тес-то як його" . . . — починає дивитися щиро в очі кожному з героїв п'єси.

Терпелиха — стримана і тому особливо хвилююча М. Борзаківська; Наталка — стаpіюча дівчина, що зберегла чистоту душі й серця, у виконанні М. Лисяк; поставний голосово обдарований Петро (І. Самокишин); добродушний, безжурний Микола (у виконанні З. Конарського; до речі, це тяжка роля, яку доводиться режисерові й акторові винаходити через обмеженість реплік і також місця на малій сцені) — усі вони припали глядачеві до серця, а оплески й квіти були тому найкращим свідоцтвом.

Те, що наша молодь, присутня на виставі по-справжньому переживала „Наталку Полтавку", вже одне це стократно винагороджує всіх, хто бодай чимось пов'язаний з „Театром у п'ятницю". Хочемо вірити, що й сам театр поволі, але послідовно, почне працювати з обдарованою молоддю, готуючи нових акторів, — продовження вічної слави радісної української Мельпомени, що починала „Наталкою" і дійшла до Л. Курбаса.

За „Театр у п'ятницю" на 23-ій вулиці і Бравн — привіт і подяка усій українській Філядельфії! Місто братньої любови, як звуть Філядельфію, виявило себе з українського боку ще й містом братньої співпраці, без якої постійний „Театр у п'ятницю" не був би можливий. І не тільки театр.

Леонід Полтава

ГОЛОС ЧИТАЧА

У справі Відділів УККА

Нав'язуючи до статті Проблеми Відділів УККА" („Свобода" ч. 51), хочу звернути увагу на одну сторінку діяльности Відділів, а саме на зовнішню.

Деякі Відділи на зовнішньополітичному відтинку виявляють велику активність, але є також такі, діяльність яких зводиться з різних причин лише до фірмування трьох національних імпрез та збірки УНФонду.

Пан Тещук накреслив широке поле діяльности для Відділів. Коли б ті справи були реалізовані в наших громадах, то це було б великим досягненням.

Для прикладу подаю коротку характеристику української збірноти, висловлену в книжці „Совєт Ситизен" (А. Інкелес і Р. Бауер), що її видав Гарвардський університет в Кембріджі, 1959-го року. Це дуже цікава студія про совєтську соціяльну систему. В розділі „Проблема національности", читаємо: „Українці є культурно високорозвиненим народом, з власною мовою і літературою . . . Під час революції 1917-го року постав дійсно український незалежний уряд, який короткий час рядив Україною і провадив збройну боротьбу проти німецьких і совєтських інвазійних сил. Дійсно, провідники української еміграційної спільноти одні з-посеред найкраще зорганізованих і голосних у порушуванні справи політичної незалежности свого народу . . ."

Ці ствердження доказують, що за нашою працею пильно слідкують.

В цьогорічних численних виступах конгресменів і сенаторів, український народ знайшов велике признання за його витривалість у невгаваючій боротьбі за свою державність з большевицько-російським окупантом. Справа нашої незалежности вимагає від нас посилення моральної і матеріяльної допомоги. Пригадаймо лише, як стояла справа України на публічному форумі десять років тому, а як стоїть сьогодні. Москва витрачає мільйони рублів, щоб стягнути її з того форуму. Супроти цього ми мусимо збільшити протимосковську акцію. Нам тут не треба платити за неї життям. Боротьба ця вимагає матеріяльних засобів, щоб мобілізувати опінію західнього світу в користь визволення України. Даток до УНФонду — це не жертва, а участь кожного з нас в боротьбі з Москвою. Справа визволення України — не лише справа УККА. Вона — справа національна і тому вимагає, щоб учасниками цієї боротьби була вся наша еміґрація.

Не менш важливим є і зовнішній відтинок праці. На ньому зустрічаємо ворожу нашій справі акцію, яка вимагає негайної реакції. Йде тут про англомовну пресу, яка несвідомо або свідомо насвітлює неґативно українські справи, визвольну політику або її провідників. Виявилося це знову, у зв'язку із звільненням Митрополита Й. Сліпого, який, за цією пресою, був „засланий на Сибір за співпрацю з нацистами". При цьому не поминено й бл. п. Митрополита Шептицького з тим самим закидом. Брак нашої реакції може серед несвідомлених читачів потверджувати „правдивість" обвинувачення.

Висилання до редакцій інформативних чи протестаційних листів може бути не менше успішним, як демонстрації. На цьому відтинку дуже приємно відзначити акцію наших викладачів і студентів в американських школах, за що їм належиться повне признання. За їх прикладом повинні піти так, як це практикується в американській спільноті, широкі кола громадянства, а в першу чергу Управи Відділів УККА, бо це — їх завдання.

М. К.

Рочестер, Н. Й.

Л. К.

„ЛЮДИ — НЕ ЯНГОЛИ" ІВАНА СТАДНЮКА

(Зразок новітнього соцреалізму)

(3)

У своїй „Ротонді душогубців" Тодось Осьмачка писав, ніби Сталін вишколив тисячу українських куркулів і послав їх на Україну розкуркулювати інших. Цікаво було б довідатись, звідки і як цей образ виник в уяві Осьмачки. Можливо, що тут у художній сублімації виявилась у великій мірі риса, властива українській психіці — а може і взагалі слов'янській психіці — в першу чергу винуватити своїх і ненавидіти своїх більше, ніж чужих.

В усякому разі, в нашій літературі ніде ще не згадано, що для проведення колективізації на Україні Сталін послав туди двадцять п'ять тисяч робітників і селян-партійців з Великоросії. Той, хто стежить за совєтськими газетами, які виходять в Україні, може засвідчити, що час від часу там з'являються короткі некрологи про „відданих членів компартії", що саме з тридцятих років працювали на Україні, а народилися в Пермі, Пензі чи Тулі. Оце — рештки тих „двадцятип'ятитисячників", як вони себе гордо називали. Показово, що Стадню́к також не згадує про двадцятип'ятитисячників. У нього колективізація спочатку принесла була селянам стільки хліба, скільки вони ніколи й не бачили. А пошкодив всьому неврожай і якийсь голод, причина якого так ніде й не з'ясована.

В ході показу колективізації на перше місце в романі виступає Степан Григоренко. В розпачі від нещасливого кохання, Степан тікає на початку революції за Волгу, де й бачить перші спроби колективізації. Революція на селі за Волгою робила на нього таке враження:

„І все ж у серце закрадалась тривога. Нове життя ніби глибоко пускало коріння в селі, але дерево його зеленіло дуже боязко. Покінчили з куркулями, а колгосп все ще стояв рачки. Не поспішали середняки усуспільнювати своє господарство: важко було їм розлучатись з добром, яке десятками років придбавалось ціною злиднів, ціною життя, кадлуваного у важкій праці...

І тут почалось незрозуміле. „Не хочеш записуватись у колгосп? Плати грішми або натурою податок! Заплатив? На тобі ще податок! Нема чим платити? Давай сюди виборчі права і пішов геть з села!"

„Багатьох упертих середняків зарахували в куркулі і в ім'я святої справи розкуркулили неправедно... Над багатьма дворами нависла німа тиша. Вікна домів журливо дивились з-під забитих навхрест дошок. Налякані розкуркулюванням, десятки родин потайки знялись із насиджених місць і, порвавши назавжди з хліборобством, перекочували у міста...

Степанові стало страшно за землю, що лишалася без робітних рук, страшно за далеку Коханівку. Знав він, що на Україні тільки-тільки приступили до колективізації. І тут він уявив собі Христю (в яку був закоханий), як її разом з дітьми вивозять у незнайомий і холодний Сибір".

Як бачимо, тут виявляється соцреалістичний зигзаг Стадню́ка, — бо доба колективізації почалась декретами Сталіна, коротким відступом у 1929 році, коли Сталін писав про „запаморочення від успіхів", і новим остаточним нещадним наступом на селянство по всьому СССР, але нещадніше за все — саме на Україні.

Відповідно до цього зигзагу, і в характері самого Степана нема ясности, він якийсь безвольний, пасивний, в його діях нема внутрішньої логіки, внаслідок якої людина певного характеру може діяти тільки так, а не інакше. Багато великих письменників — від Ґете до Бернарда Шов в різних формах висловлювали думку, що коли вони накреслять характер героя в своїх творах — він стає незалежним від автора, і починає діяти не так, як хотілося б авторові, а так, як вимагає логіка тієї індивідуальности, яку автор цьому героєві призначив від початку.

У Стадню́ка, як і в усіх підсовєтських письменників, цієї обов'язкової логіки поведінки, логіки, що залежить від характеру, — нема. Поведінка героїв обумовлюється не їх характерами, а лінією партії, яка панує під час писання твору. Ось чому багато творів совєтської літератури засуджені на забуття. Багато з них уже сьогодні невимовно нудні і тримаються на поверхні тільки завдяки урядовій політиці.

Отже, внаслідок такого зигзагу, Степан Григоренко, повернувшись на Україну, щоб рятувати своїх селян від тої долі, що спіткала приволзьких сіл, раптом стає головою сільради і одним із активних виконавців наказу влади про розкуркулювання. Ось якими млявими, казенними словами описує Стадню́к цей душевний переворот:

„Тільки в колгоспі селянин почує себе людиною, рівною з усіма, потрібною всім. Розсунуться обрії його турбот від воріт подвір'я до кордонів держави"... А сам Степан? Ось як пише тепер про нього Стадню́к: „Степан обурювався. Він уже став головою сільради, вступив у партію. Тепер Степан умів думати інакше. Він уже розумів не самим розумом, але й серцем, що колгосп не тільки добро для селян, але й новий етап революції, новий велетенський крок у соціяльній перебудові держави: без колективного господарства держава не поставить на ноги свою важку промисловість, для якої треба багато купити за хліб у капіталістів. І тоді — кришка! Гідра капіталізму раздушить совєтську владу"

Такого уривка ви не знайдете ні в якому літературному творі ні в якого народу, хіба у палацових одописців, але й ті здебільшого прославляли геройські подвиги сатрапів та імператорів, а не вставляли у свої твори уривки із їх наказів чи декретів. Це ми зустрічаємо тільки в творах, писаних під комуністичною владою, і цей звичай відображує характер системи, в якій всі люди мусять не тільки думати однаково, але і висловлювати свої однакові думки однаковими словами.

Як же збирається Степан реаґувати на те, що в Україні тепер також мають „позабивати вікна в хатах і погнати людей у Сибір"? А ось як:

„Часто думав Степан про цю „гідру". Здавалось, що там, за кордоном, все не таке — і земля, і небо, і дерева. Там — чужий, незрозумілий світ, що загрожує близькому, рідному і теплому світові. І коли з району дали гасло — форсуючи колективізацію, за тиждень розкуркулити найбільш затятих противників колгоспу — у Степана защеміло серце тільки за Христю — її чоловік Олекса стояв першим у списку середняків-підкуркульників. Потім — Захарко Дубчак, Хтома Заволока. Але що робити — ліс рубають — тріски летять! І хоч люди зовсім не тріски, і середняк — коли мати на увазі його кількість і можливості кращого обробітку землі — головний корінь села — Степан вирішив, що іншого шляху нема" (ст. 6).

ВСЯ ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, Pa.

Шикаґовська громада величаво вшанувала роковини Миколи Лисенка

Об'єднані шикаґівські українські хори „Сурма" і „Чайка" виступили під керівництвом проф. Івана В. Трухлого на Ювілейному Концерті, влаштованому на пошану основоположника української музики Миколи Лисенка в суботу 30 березня ц. р. в Шикаґо, Ілл.

Шикаґо. (вн). — В суботу, 30-го березня, тут в Авдиторії Лем Технікел Гайскул відбувся величавий ювілейний Концерт в пошану найбільшого українського композитора Миколи Лисенка, улаштований Чоловічим Хором „Сурма" в Шикаґо при співпраці Жіночого Хору „Чайка" (Шикаґо — Далекий Південь). Протекторат над цією імпрезою мали Союз Українських Хорів Америки, Ліґа Американців Українського Походження як філія УККА та Об'єднання Українських Організацій стейту Іллиной. У програмі виступили Об'єднані Хори „Сурма" і „Чайка", що спільно відспівали псалом „Камо піду", „Туман хвилями" і „Ой гай мати" під управою проф. Івана В. Трухлого, Чоловічий Хор „Сурма" — „Ой нема, нема", „Ой сів пугач" та „Іван Підкова" під тим самим дириґентом і Жіночий Хор „Чайка" під проводом мист. керівника п-ні Мирослави Галан, що відспівав „Ой гук мати гук" та „Ой зійду я на могилу". Як солісти виступили Ія Мацюк з піснями „На городі", „Садок вишневий", „Ой одна я", та арію Марильки з опери „Тарас Бульба" і тенор Любо Мацюк з сольовими точками „Місяцю князю", „Чого мені тяжко" та арісю Андрія (оп. „Тарас Бульба"). Усі точки взяті з творчости композитора Миколи Лисенка. Вступне слово про М. Лисенка українською та англійською мовами виголосив містоголова Союзу Українських Хорів Америки — д-р Василь Трухлий. Фортепіяновий акомпаніямент належав пп. Марті Ґабрович - Стадник, Лі Вілкін та Едвінові Блідому. Портрет М. Лисенка виконала мистець - маляр М. Гарасовська - Дачишин.

Слід зазначити, що дириґент Об'єднаного Хору та „Сурми" — проф. Іван В. Трухлий, якого численна публіка оваційно вітала, був заст. дириґента студентського хору, що співав під час маніфестаційних похоронів Миколи Лисенка в Києві в 1912 році.

НОВІ БОЛЮЧІ ВТРАТИ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В НІМЕЧЧИНІ

Мюнхен, (вл) — Після несподіваної передчасної смерти письменника і знавця української мови д-ра Михайла Зерова - Ореста, брата відомого Миколи Зерова, помер минулого тижня у Мюнхені о. митрофорний протоєрей, Семен Смерека. Покійний був парохом у Мюнхені . Він народився 25 серпня 1888 в селі Нові Мамаївці на Буковині, був довголітнім парохом різних громад в Україні і професором середніх шкіл. Під час другої світової війни перебував у Холмі, виконував функції секретаря Митрополита Іларіона та ректора Української Православної Духовної Семінарії. Похорони відбулися у Мюнхені на Нордфрідгоф, 20 березня 1963.

ПРОЦЕС В СПРАВІ КЛЕВЕТ НА Ст. БАНДЕРУ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Цивільний суд у Мюнхені вирішив зажадати від позовника в справі опублікованих в щоденнику „Абендцайтунґ" клевет на С. Бандеру, С. Петлюру та український визвольний рух, складення кавції у висоті 2.100 НМ. Такої кавції вимагав оборонець кливетника Бравнера, мовляв, позовник — пані Я. Бандера, — не живе в Німеччині і у випадку програння нею процесу, з неї не можна буде стягнути грошей. Кавція має бути складена до травня ц. р.

Пам'ятаймо 1933-ий рік

(Закінчення зі сторінки 2-ої)

вику „Ансерс" виразно писав про цю цю співвідповідальність вільного світу. За той злочин покутував світ під час другої світової війни, її спокутує він і тепер, маючи перед очима мариво ще страшнішого, атомового, катаклізму.

У Великому Голоді в Україні 30 років тому вмерло мученицькою смертю сім мільйонів наших братів і сестер. 1933-ий рік, проклятий українським народом, залишиться назавжди чорною плямою на тільки в історії, але й на сумлінні людей, подібних до тих, які організували публічні протести проти висилки в стратосферу собачки, але мовчали, коли Москва видушувала голодом цілий народ. „Адже йшло тільки про українців" — повторюємо фразу Волтера Дюранті.

В таких обставинах тим більші обов'язки і відповідальність спадають на нас, українців у вільному світі. Ми не сміємо спочивати ані одного дня, не сміємо пропустити жадної нагоди, щоб жолобити сумління світу, пригадувати йому Великий Злочин Москви над українським народом та його співвідповідальність за нього. Ми мусимо сказати кожне слово, скласти кожну пожертву і зробити кожне діло, щоб гекатомби жертв українського народу, що їх пожер московський молох не пропали даремно. Для всіх людей у світі по всі часи повинно залишитись пересторогою: Пам'ятаймо 1933-ій рік!

Н. Н.

● **Українська Вільна Академія Наук у ЗДА** — влаштовує наукове засідання Комісії для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом з доповіддю Всеволода Голубничого п. н. „Спостереження про розвиток політичної ситуації на Україні в рр. 1960 - 1962". Засідання відбудеться в суботу 6-го квітня 1963-го року о год. 6-ій вечора в будинку Академії 206 Вест 100 вул. Н. Й.

● **В Арізоні** збудовано експериментальну сейсмографічну обсерваторію, яка має випробовувати, чи вдасться викривати таїні атомові пробні вибухи та відрізняти землетруси під атомових вибухів.

З НАШИХ БУДНІВ

ПІД КВІТНУ НЕДІЛЮ

„Яка весна, яка блакить!" — співав колись ще сонячно - кларнетний Павло Тичина. Не знаю, що буде завтра, завтра ще може повіяти „вітром із півночі", але сьогодні, коли строчу на машинці оті рядки, температура в Ню Йорку підскочила на два ступні вище, ніж у Маямі. Весна стала доконаним фактом і вже вспіла вдарити декому на голову, що намацально, так сказати, помічається в міських парках і городах...

„Садами ходить брунькоцвіт
А в небі златозор..."

Але всі „брунькоцвіти", всі весняні квіти бліднуть або червоніють із заздрости, коли їх порівняти з фантазійною райдужністю жіночих капелюхів, готових до паради на П'ятій Евню!

На нашому „давнтавні" настрій весняний і святочний водночас, я сказав би навіть подвійно святочний, бо ж цього року „польський і руський" Великдень припадають разом, календарних розходжень немає. В наших заслужених м'ясарнях і книгарнях неописана метушня, а в'язаночки хрону на Першій Евню теж втішаються жвавим зацікавленням пп. господинь. У книгарнях народ розхапує святочні картки і писанки. За картки хватають переважно українці, за писанки — чужинці. Бизнес - золото, ліпший, як на куті і крайових грибах (в опінії п. Сурмача).

В „Арці", „Сурмі", „ЕКО" гримить „Христос Воскресе" з веснянками й гагілками навперемінку. На довгограйних платівках черчеться Візантійський Хор з Голляндії д-ра Мирослава Антоновича на зміну з хором церкви св. Варвари у Відні, під дириґентурою мого земляка, проф. Андрія Гнатишина з Чижикова коло Львова. Земляк любезний може й не погнівається, коли зраджу секрет, що Україна ще довго буде дякувати в гарячих молитвах Слузі Божому Митрополитові Андреєві Шептицькому за те, що має сьогодні такого композитора, як А. Гнатишин. Бо це якраз Митрополит Андрей порадив йому залишити духовну семінарію, одружитись і студіювати музику.

Помітний передсвяточний рух і в Народному Домі в Ню Йорку, зокрема в таких вітальних його відділах, як бар „Лиса Микити" і кухня. Бо хоч піст святий і темперує апетити й угомкує пристрасті, проте всі на „давнтавні" гомонять, що над Народним Домом блиснула „Веселка"... Переклавши цю поетичну фразу на мову прози, хочемо сказати, що від кількох днів заряд цукорні „Веселка" на Другій Евню обняв під свій протекторат кухню Народного Дому, і то обняв успішно, що ствердила окрема закусочна комісія під головством М. Понеділка.

А коли ми вже згадали одну „Веселку", що нас кормить хлібом єдиним, то треба спом'янути добрим словом і ту „Веселку", яка ось кругло десяти років постачає нашому найменшому поколінню прекрасний духовий корм, прояснює йому дорогу в життя, яке інколи, на нашій плянеті, ще нагадує джунглі... Всі здогадуються про кого тут мова: про виданий УНСоюзом журнальчик для дітей „Веселка", нашого, можна сказати, наймолодшого цьогорічного ювілята. А тому, що ювілей триває круглий рік, „Веселка" аж по кінець року не відмовлятиметься від ласкавих дарунків на її пресфонд.

Ікер

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо щиру подяку Високопреподобному о. Дмитрові Лаптуті, пароховi Української Католицької Церкви в Нюарку, Н. Дж. за відправлення похоронних Богослужень та прощальне слово по

бл. п. мґр. Софронові ЛЕВИЦЬКОМУ

як рівнож дякуємо Всеч. о. Новакові за відправлення Панахиди. Щиро дякуємо Всім Рідним, Приятелям та Знайомим за вислови співчуття, жертви на Поминальні Служби Божі, на квіти-вінки та Всім, що віддали Покійному останню прислугу та взяли участь в похоронах.

Вкінці щира подяка похоронному заведенню Литвин і Литвин в Ірвінґтоні за взірцеве перепровадження похорону.

Горем прибиті:

ЛЕОНІЯ — дружина
Д-р СОФІЯ ШЕБУНЧАК — донька

На Великодні Свята!

Фірма „БРАТТЯ СТАСЮК"

124 Перша Евня (між 7-8 вул.)
Ню Йорк 9, Н. Й.

Має на складі і приготовляє кожного дня найкращого сорту власного виробу м'ясні продукти, та різні сирові м'ясива і дріб.

Хто бажає бути вдоволеним на Великодні Свята українськими традиційними присмаками, як: власного виробу вуджені ШИНКИ, КОВБАСИ: краківські, краяні, мелені і сардельові, САЛЬЦЕСОНИ, КИШКИ кашані та рижові, вуджені БОЧКИ з реберками, сирові або варені та інші м'ясарські вироби — це все Ви дістанете у фірмі „БРАТТЯ СТАСЮК", яка обслуговує та задоволяє клієнтів різних національностей, майже 42 РОКИ.

Всі м'ясні продукти власного виробу, зроблені тільки з найкращої сорти м'яса, та продається їх по цінах поміркованих, лише в нашому склепі.

Маємо також на складі імпортовані з Польщі та інших країн Европи, ШИНКИ в кенах та інші м'ясні продукти. Через цілий „Великодній Тиждень" замовлень телефонічних не приймаємо, а склеп для вигоди клієнтів буде відчинений кожного дня до год. 8:00 вечора.

Фірма „БРАТТЯ СТАСЮК" — є одинокою в Ню Йорку і Околиці, яка може похвалитись майже 42-літнім існуванням.

STASIUK BROS.

124 First Avenue (Bet. 7th & 8th Sts.) NEW YORK 9, N. Y.

ФУНДАЦІЯ ОЛЕКСИ ГРИЩЕНКА
повідомляє, що
ВИСТАВКА ТВОРІВ
ОЛЕКСИ ГРИЩЕНКА
ПОДАРОВАНИХ НИМ ФУНДАЦІЇ
відбудеться
в днях 9 — 28 квітня 1963 р.
в залях Українського Інституту Америки
2 East 79th Street — NEW YORK, N.Y
Виставка відкрита ЩОДНЯ від 2-6 по пол.
крім понеділків і Великодної неділі.

ПОВІДОМЛЕННЯ
BASARAB FLORIST
ТЕПЕР Є ВЛАСНІСТЮ І ПІД КЕРІВНИЦТВОМ
FERNCO Inc.
765 Springfield Avenue — IRVINGTON, N.J.
ВСЕ ЩО НАЙКРАЩЕ
ПРАВДИВІ І ШТУЧНІ КВІТИ НА ВСІ НАГОДИ
ВЕСІЛЛЯ — БЕНКЕТИ — ПОХОРОНИ і т. д.
Call: Fernco 371-4197
ВСЕ НА СКЛАДІ
УКРАЇНСЬКА КВІТАРНЯ
в ESSEX County
Лев Коропатник, Джеймс Мельничук і Вік Романишин
власники

Увага! **Увага!**
ТРЕНТОН Й ОКОЛИЦЯ
УКРАЇНСЬКА М'ЯСАРНЯ
бувший MEZAROSZ MEAT MARKET
1079 — 83 S. Broad Street — TRENTON, N.J.
ТЕПЕР ПІД ЗАРЯДОМ НОВИХ ВЛАСНИКІВ
ПОРУЧАЄТЬСЯ ДО ВАШИХ УСЛУГ
На складі першоякісні свіжі м'ясива та у великому виборі м'ясні вироби.
КРАМНИЦЯ ВІДКРИТА від 8 до 6 веч.
в **П'ЯТНИЦЮ** до 9-ої веч.

ПОСИЛКИ — ДАРУНКИ до Краю

ПРОПОНУЄМО НЕЗРІВНЯНУ ОБСЛУГУ.

Як ми завважили, за останніх 6 місяців у нашій фірмі значно збільшилось число нових клієнтів, для яких ми вислали посилки перший раз. Ці нові клієнти раніше не користувались нашою обслугою.

Багато з нових клієнтів щиро висловились, що прийшли до нас тому, що були невдоволені результатами своїх попередніх посилок.

Деякі з них розказали, що їхні попередні посилки повернулись із-за кордону з причини неправильного оформлення документів і різних порушень правил. Деякі оповідали, що були випадки, коли відборцям прийшлось доплачувати за посилки, бо документи не згоджувались з речами, які були в тих посилках.

Наша фірма **ЮНЬЙОН ТУРС** заснована 1931 р. Впродовж 31-літньої праці ні одна з висланих **НАМИ** посилок не повернулася і не загубилася. Наша обслуга надзвичайно точна, чесна і ґарантована. Оплати за нашу обслугу дуже низькі. Наш 31-літній досвід у висиланні дарункових пакунків ґарантує їх скору доставу, без жадних додаткових доплат. Фірма **ЮНЬЙОН ТУРС** — єдина фірма в Америці, яка видає своїм клієнтам **ПИСЬМОВУ** ґарантію достави пачок.

Якщо Ви також були невдоволені результатами попередніх посилок, то користуйтесь нашою незрівняною обслугою, принесіть (або пришліть поштою) свої речі до нас і Ви також матимете чесну, добросовісну та акуратну обслугу і повну ґарантію, що Ваші пакунки будуть точно доставлені на призначене місце протягом 5-6 тижнів.

У нас на складі — найліпші вовняні тканини, светери, білизна, найлонові куртки, вовняні хустки і багато-багато інших потрібних товарів, ПО НИЗЬКИХ ГУРТОВИХ ЦІНАХ. — Жадайте нашого безплатного каталога.

Наше бюро відкрите **ЩОДЕННО**, від год. 9:00 ранку до 6:00 веч.; в **СУБОТИ**, від 9:00 ранку до 4:00 по пол.

Union Tours 1 East 36th Street, NEW YORK, New York.

Відвідайте наші ВІДДІЛИ:
BROOKLYN, N. Y. — 974 Manhattan Avenue
CHICAGO 22, Ill. — 2219 West Chicago Avenue
LOS ANGELES, Cal. — 344 North La Brea Ave.

УНС УНС
Чи Ваш син, як підросте, піде до КОЛЕДЖУ?

ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЙОГО ВЖЕ ТЕПЕР КОЛЕДЖОВОЮ ГРАМОТОЮ УНС!

Він одержить гроші, як закінчить 18 рік життя, а якщо б Вас не стало, він буде звільнений від вкладок!
УНС УНС

ПЕРШИЙ раз в КЛІВЛЕНДІ!

АНСАМБЛЬ СЛОВА І ПІСНІ
в складі:
ІВАННА КОНОНІВ | ВАЛЯ КАЛИН | МИКОЛА ПОНЕДІЛОК
ІВАН КЕРНИЦЬКИЙ (ІКЕР) | ВОЛОДИМИР ГЕНТИШ | ЮРІЙ КОНОНІВ (Керівник Ансамблю)
ставить
ДВА ВЕЧОРІ ГУМОРУ, ПІСНІ, РОЗВАГИ:
„МИНУЛЕ Й ТЕПЕРІШНЄ" Субота, 20-го квітня, год. 7.30 веч.
„ПРИГАДАЙМО РІДНИЙ КРАЙ" Неділя, 21-го квітня, год. 7.00 веч.

АВДИТОРІЯ
ЛИНКОЛЬН ГАЙ СКУЛ
3001 СКРЕНТОН РОВД

ПОСИЛКИ-ДАРУНКИ до КРАЮ

- Харчові ПАЧКИ з Европи (достава 3-4 неділі);
- ПАЧКИ до Румунії;
- ГРОШІ і ПАЧКИ до Польщі, через ПЕКАО

посилайте через
УКРАЇНСЬКЕ ВИСИЛКОВЕ БЮРО
Cosmos Parcels Express Corp.
39 2nd AVENUE, ріг 2-га Евеню і 2-га вул.
НЮ ЙОРК, Ню Йорк.
Tel.: AL 4-5456

Достава гарантована — Приймаємо замовлення з-поза Ню Йорку. — На складі великий вибір товарів для висилки, по низьких цінах.
Бюро відкрите: ЩОДЕННО від год. 9:00 — 7:00 вечером.
СУБОТА від год. 9:00 — 5:00 по полудні.
НЕДІЛЯ від год. 9:00 — 3:00 по полудні.
ЖАДАЙТЕ НАШИХ ЦІННИКІВ.

Увага! ФІРМА Увага!
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

Main Office:
1530 BEDFORD AVENUE, BROOKLYN 16, N. Y.
Tel.: IN 7-5522

приймає замовлення, на основі укладеного нами з Всесоюзною Зовнішньо-торговельною Конторою „Внешпосилторг" договору, на ПОДАРУНКИ від американських громадян на совєтські, високої якости товари, з доручениям їх без мита і яких-небудь інших додаткових доплат для рідних, які живуть в Совєтському Союзі.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ТОВАРІВ ВКЛЮЧАЄ:
- АВТА
- МОТОЦИКЛІ
- РОВЕРИ
- ТЕЛЕВІЗІЇ
- ХОЛОДІЛЬНИКИ
- РАДІО-АПАРАТИ
- МАШИНИ ДО ШИТТЯ
- ФОТО-АПАРАТИ
- ГОДИННИКИ
- АКОРДЕОНИ і т. п.

Достава товарів ґарантована на час від 7-8 днів, залежно від роду дарунка.

Звертайтеся до головного бюра письменно або телефоном з проханням надіслати КАТАЛОГ РЕЧЕЙ, які можна замовити безпосередньо.

PACKAGE EXPRESS and TRAVEL AGENCY

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"
ВИЙШОВ ДРУКОМ
Літературно-Критичний Збірник
„СЛОВО"
неперіодичний орган Об'єднання Українських Письменників в еміграції.

У збірнику вміщено: найновішу поезію, прозу, есеї, переклади з чужих мов, літературно-критичні огляди поезії і прози в еміграції та в Україні, уривки з щоденника В. Винниченка, недруковане ніде раніше оповідання Михайла Івченка, спогади Галини Журби та багато інших новинок.
Збірник має 500 сторінок великої вісімки, в гарній твердій оправі, роботи мистця Якова Гніздовського. Ціна $6.50.
Замовити чи купити збірник можна у книгарні:
„СВОБОДИ"
83 Grand Street — Jersey City, N. J.
та в основних українських крамницях в Ню Йорку:
„СУРМА", „ЕКО", „АРКА".

● HELP WANTED FEMALE ●

ШУКАЄТЬСЯ
ЖІНКИ ДО ЧИЩЕННЯ
бюра, 3 год. денно, 5 вечорів в тижні. Добра праця, всі бенефіти. 5 хвилин від Downtown-у.
Тел.: EV 8-5900
між год. 9 ран. до 5 веч., питати за п. Орестом.

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED MALE ●

МАШИНІСТИ
Operator with some Horyzontal Boring Mill Experience. Досвідчені Engine lathe. Постійна праця, добра платня, приємні умовини.
Телефонувати MA 5-0928 після 9.30 рано.

— REAL ESTATE —

ДІМ НА ПРОДАЖ
STATEN ISLAND
2-родинний, 10 кімнат, 50 x 100, ґараж на 2 авта, рент $125.00. 4 кімнати до зайняття. Оливне огрівання, всі удогіднення, близько фери до Ню Йорку чи Брукліні. Ціна $19.600. Готівки — $4.000, решта на догідні сплати. Телефон:
GI 2-7971

НА ПРОДАЖ
JERSEY CITY, N.J.
1-род. дім в знам. стані, 4 спальні, модерна лазничка, прибиральня, віконниці, ґараж на 3 авта, зараз до зайняття.
Телефонувати:
Stephen J. Magura
OL 3-2200

WOODHAVEN, QUEENS
Продається 2-род. дім, осібняк, 5 і 6 модерних кімнат, ґараж. Ціна — $25.000.
80-33 89th Avenue
WOODHAVEN, N.Y.
Власник HI 1-4194

ASTORIA, L.I.
2-род. 25 × 200. — $29.900.
3-род. окремий. $32.000.
Обидва муровані, олива, сабвей.
Виготовляє INCOME TAX.
Є також інші ДОМИ
MARATHON
31-87 — 32nd St., Astoria, L. I.
YE 2-3550
Питати: мгр. ФІРЧУК Остап

ОКАЗІЙНО НА ПРОДАЖ
8 кімнатний півмурований дім, з 2 модерн. лазничками і кухнею, новим мідяним проводом і новою опкленою верандою. Високо в горах, серед смерикового і березового лісу, між Союзівкою і Міневаскою, 1½ милі від 44 — 2 хвилини від найкращої річки в тій околиці. Ціна $8,500. Крім того маю на продаж землю в тій околиці і при гайвеях 44, 55, 209 — ресторан, мотелі, ґазелінові стації та літні ресорти від 10-60 родин з власним ставом або річкою з модерним влаштуванням. Також нові бонґала розміром 20 x 20 і зимові доми від $6,500 — $14,500.
Stephan OLEKSIW
P. O. Box 348
KERHONKSON, N.Y.
Tel.: 7602

● РІЗНЕ ●

ОДРУЖУЄТЕСЯ — ЙДЕТЕ НА ПРИЙНЯТТЯ?
Хочете виглядати найкраще.
METRO MEN'S WEAR
43-12 Broadway, Astoria, L. I.
1756 Victory Blvd, Staten Island
Комплет одягу, туксіда, обідові жакети, на сцену, ластівки. До випозичення — на продаж. Великий вибір хлоп'ячих візитових убрань. — „Сцепіяльна ціна для ґрадуантів".
GI 2-7990

АМБУЛЯНСИ
для медичного користування. Кожний місцевий виклик в день або в ночі — нормальна ціна $18,00. Кваліфікована обслуга, Спеціяльна ціна для установ.
Кликати: IN 2-4191
Повний виряд для хворих. Продаж або винайм.

СМАЧНІ ХАРЧОВІ
ПАЧКИ
ДО ВСІХ КРАЇН.
Достава до 3-4 тижнів.
ПОВНА ҐАРАНТІЯ
Жадайте наших цінників.
GRAMERCY SHIPPING CO.
118 E. 28th Street
NEW YORK 16, N. Y.
MU 9-0598

Висилка грошей до СССР
ВПОВНІ ҐАРАНТОВАНА
Доручення впродовж 2-ох тижнів.
За інформаціями питайте:
GRAMERCY SHIPPING CO., Inc.
744 Broad St., NEWARK, N. J.
Бюро ліценціоване і обезпеч.

НОВИЙ і УЖИВАНИЙ
ОДЯГ
відповідний на висилку до ЕВРОПИ.

Чол. убрання (уж.) від	$ 8.00
Чол. убран. (нові) від	15.00
Чол. плащі (уж.) від	8.00
Чол. плащі (нові) від	15.00
Жін. плащі (нові) від	7.00
Жін. дощевики (нові) від	6.90
Жін. суконки (шовк, вовна) від	8.00
Муж. 100 % вовняні штани (уживані) від	4.00

Szabadi de Lux
575 3rd Avenue
(bet. 88th & 89th Streets)
NEW YORK CITY
TR 6-7460
Відкрито:
від 10:00 рано до 7:00 веч., від понед. до суботи вкл.

● РОЗШУКИ ●

Брата Юрка ЦИГАНА зі села Струбовиська, пов. Сянік, пошукує брат Станислав Циган. Моя адреса:
3712 Woodbridge Ave.
CLEVELAND 9, Ohio

ВШАН. ПОКУПЦЯМ ПІД УВАГУ:
Спец. повідомлень розсилати не будемо.
ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ замовляйте вже: з прізвищем — 10 за 1 дол. Звичайні — 14 за 1 дол. Картки на УРОДИНИ чи ІМ'ЯНИНИ — 12 за 1 дол. ПЕЧАТКИ: з прізвищем і адресою (разом „подушка" і чорнило) — 1 дол. НАЛІПКИ з прізвищем і адресою; 1.000 шт. за 1 дол. ВІЗІТІВКИ 100 шт. — 1 дол., 250 — 2 дол. ЛИСТОВИЙ ПАПІР 125 шт. за 1 дол. КОВЕРТИ з адресою: 100 шт. за 1 дол. ЗАПРОШЕННЯ на весілля, хрестини і т. п. від $7.50 за 100. Також: ЛЕТЮЧКИ, ПРОГРАМИ, АФІШІ на папері, полотні, та ін. — СКОРО — СОЛІДНО — ДЕШЕВО. Звертайтеся до:
A. JANUSZEWSKY
2133 W. Augusta
Chicago 22, Illinois

● THEATER — MOVIES ●

ЧЕТВЕР і П'ЯТНИЦЯ
11-го і 12-го КВІТНЯ
„КОРОЛЬ КОРОЛІВ"
„ХОРОБРІ ХРЕСТОНОСЦІ"
ВСТУП:
дорослі 65¢ — діти 35¢
AMERICAN THEATRE
3rd Street
betw. Aves B & C
CA 8-6875

● FOR SALE ●

FLUSHING MANOR — English Tudor. 6½ кімнат, викінчений підвал — кімнати до забави з барою, ніжа, машина до миття посуду і прання, сушарня, огороджена веранда, патіо, голив. лазничка, 3 спальні, складані сходи до піддашшя, килими від стіни до стіни, сітки і віконниці, окремо ґараж, площа 40 на 100, вулиця в деревах. Без посередництва. $26.900.
FA 1-2484

FLUSHING, N.Y.
Міцний муров., 2-род. напіввідокремлений, 5 років + до винайму 3 кімн. апартамент в партері, окремий вхід, ґараж, всі комунікації і склепи.
IN 1-0935

У гостях добре, дома ліпше
...
"SVOBODA"
81-83 Grand Street
JERSEY CITY, N. J.

—КОЛАЧІ І БАБКИ—

СИРНІ ПАСКИ
- З ПЕРШОЯКІСНИХ ПРОДУКТІВ
- НА СВІЖІМ СМЕТАНКОВІМ МАСЛІ

Колачі — $1.35 за фунт
Сирні паски — $2.25 за фунт
ПРИЙМАЄТЬСЯ ЗАМОВЛЕННЯ У ВСІХ ВІДДІЛАХ
ЦУКОРНІ
БАБКА

2525 BROADWAY, bet. 94th & 95th St.	Tel.: RI 9-2600
905 MADISON AVE., bet. 72nd & 73rd St.	Tel.: RE 7-7890
2218 BROADWAY, cor. 79th Street	Tel.: SU 7-9673
60 WEST 8th STREET, nr. 6th Ave.	Tel.: AL 4-4441
1426 St. NICHOLAS AVE. (181 & 182 St.)	Tel.: WA 3-9500

COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.
(LICENSED by VNESHPOSILTORGH)

Ввічливо повідомляємо всіх наших давніх клієнтів і багато нових, що тепер висилають через нашу фірму, що достава пакунків до СССР продовжується.

Маємо уповноваження ВНЕШПОСИЛОТОРГУ продовжувати ВИСИЛКУ ПАКУНКІВ, за які ми гарантуємо доставу і то дуже СКОРУ.

Всі наші ВІДДІЛИ мають великий ВИБІР ТОВАРІВ (текстильні, шкіра і т. д.), по дуже приятливих цінах. Наші відділи, подані внизу, дають найліпшу обслугу та спеціяльну увагу до кожного клієнта.

NEW YORK 3, N. Y. — 39 Second Ave.	AL 4-5456
NEW YORK 11, N. . — 135 — W. 14th St.	CH 3-2583
BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Ave.	EV 4-4952
BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Ave.	DI 5-8808
ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street	CH 9-6245
BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
SOUTH BOSTON, Mass. — 359 West Broadway	268-0068
BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Ave.	BR 8-6966
CHICAGO 8, Ill. — 3212 S. Halsted Street	WA 5-2737
CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road	TO 1-1068
DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue	VI 1-5355
GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St. N. W.	OL 8-2256
HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau	TO 7-1575
HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Ave.	CH 6-4724; 233-8038
IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave.	ES 2-4685
YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 — 5th Avenue	RI 3-0440
YONKERS, N. Y. — 235 Nepperhan Avenue	GR 6-2781
LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street	FO 3-8569
NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Ave.	BI 3-1797
NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave.	LO 2-1446
PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street	MU 4-4619
PASSAIC, N. J. — 176 Market Street	GR 2-6387
PHILADELPHIA 23, Pa. — 530 W. Girard Ave.	PO 5-5892
PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson St.	HU 1-2750
SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street	FI 6-1571
WATERBURY, Conn. — 6 John Street	PL 6-6766
WORCESTER, Mass. — 174 Millbury St.	SW 8-2868
VINELAND, N. J. — West Landis Ave. (Gr. Orth. Club Bldg.)	

Висилайте Ваші ПОСИЛКИ-ДАРУНКИ
через найстарше
УКРАЇНСЬКЕ ВИСИЛКОВЕ БЮРО
в НЮ ЙОРКУ,
під назвою:
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd AVENUE — між 8-9 вулицями
NEW YORK 3, N. Y.
Tel.: GR 5-7430

Посилки опаковуємо і висилаємо прямо з нашого бюра під ліценцією:
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY.
ДОСТАВУ ПОСИЛОК ҐАРАНТУЄМО ОСОБИСТО І ПОВНІСТЮ.

НА СКЛАДІ маємо кольосальний вибір МАТЕРІЯЛІВ, СВЕТЕРІВ, ХУСТОК, ШКІРИ та всього іншого, потрібного для висилки, по КОНКУРЕНЦІЙНИХ ЦІНАХ.

Рівнож приймаємо ПОШТОВІ ЗАМОВЛЕННЯ з-поза НЮ ЙОРКУ та інших стейтів. Висилаємо також ХАРЧОВІ ПАЧКИ до 44 ф., прямо з Европи, по дуже низьких цінах.

Користаючи нашим довголітнім досвідом, ми доложимо всіх старань, щоб Ваші посилки були для Вас найдешевшими, а для Ваших Рідних найбільш корисними.

Бюро відчинене:
ЩОДЕННО — від 8:30 рано до 7:00 вечером,
в НЕДІЛІ — від 9:00 рано до 3:00 по пол.

НЕМАЄ КРАЩОЇ ПОДОРОЖІ ДО СВОГО СТАРОГО КРАЮ,
як популярним, привітним кораблем
M.S. BATORY
з канадійських портів до SOUTHAMPTON, COPENHAGEN, GDYNIA.
З ГДИНІ досконалі получення всюди до СХІДНЬОЇ ЕВРОПИ.
ЩЕ Є МІСЦЕ НА ВАКАЦІЙНІ ПОДОРОЖІ З МОНТРЕАЛЮ
3-ГО ТРАВНЯ, 7-ГО ЧЕРВНЯ

З ВІДПЛИВИ ПРЯМО ДО
ГЕЛЬСІНОК І ЛЕНІНГРАДУ
З МОНТРЕАЛЮ:
3-го ТРАВНЯ, 5-го ЛИПНЯ, 16-го СЕРПНЯ.

За резерваціями й інформаціями зайдіть до Вашого подорожного аґента або
GDYNIA AMERICA LINE
220 BAY STREET TORONTO 1, CANADA

ARKA Company
48 E. 7th St.
New York, N. Y.
Попробуйте самі написати ПИСАНКУ.
Прибори для цього: писальце, фарби, віск, взори, пояснення — одержите в АРЦІ.

● BUSINESS OPPORTUNITY ●

ГРОСЕРНЯ НА ПРОДАЖ
104 N. 7th Street
BROOKLYN, N.Y.
ST 2-9530

НА ПРОДАЖ
В НЮ ЙОРКУ
ДЕЛІКАТЕСЕН
Продаж сендвічів, кави та різних салат. Продам дешево.
Тел.: AL 4-5652

ДО ВИНАЙМУ
В БРОНКСІ (ІСТ)
4 кімн. мешкання на 2-му поверсі, спалювач, модерна лазничка. $49.61. Дзвонити по інформації:
MO 9-2415

German Distilleries Ltd., New York 20, N. Y.

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

JOHN F. JUREK
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ.
726-28 — 4th Avenue
BROOKLYN 32, N. Y.
Найкраща похоронна обслуга, базована на довгім досвіді та поміркованих цінах. Уважлива, гідна обслуга. Холоджені каплиці у всіх приміщеннях. Виконуємо кожне побажання.
SO-uth 8-4192

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
Completely AIR CONDITIONED
Займається ПОХОРОНАМИ в СТЕЙТІ NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Te.: HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура
Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Te.: ORchard 4-2568

ПАЧКИ-ДАРУНКИ ДО СССР
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
(Licensed by VNESHPOSILTORG)
ЦЕНТРАЛЯ:
1530 BEDFORD AVENUE — BROOKLYN 16, New York
Tel.: IN 7-5522

Достава пачок ҐАРАНТОВАНА, а також підпис відборця.
Для вигоди клієнтів при крамницях нашої фірми ВЕЛИКИЙ і РІЗНОРОДНИЙ
вибір товарів найкращої якости.
Фірма відкрита: ЩОДЕННО від 9:00 ранку до 6:00 вечора;
в СУБОТИ і НЕДІЛІ: від 9:00 ранку до 4:00 по полудні.

НАШІ ВІДДІЛИ:

BROOKLYN, N. Y. — 1530 Bedford Avenue	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
NEWARK, N. J. — 314 Market Street	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J. — 46 Whitehead Avenue	CL 7-6320
UTICA, N. Y. — 963 Bleecker Street	RE 2-7476
COHOES, N. Y. — 13 Sargent Street	FE 7-2727
FARMINGDALE, N. J. — Freewood Acres	363-0494
PHILADELPHIA 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	PO 9-4507
ALLENTOWN, Pa. — 126 Tilghman Street ... Area Code 215	435-1654
ROCHESTER 5, N. Y. — 558 Hudson Avenue	BA 5-4210
LOS ANGELES 4, Calif. — 107 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
CHICAGO 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
BALTIMORE 31, Md. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
DETROIT 12, Mich. — 11601 Jos. Campau Avenue	TO 8-0298
HARTFORD 6, Conn. — 643-47 Albany Avenue	CH 7-5164
SPRINGFIELD, Mass. — 69 Sterling Street	RE 4-4442
JERSEY CITY, N. J. — 303 Grove Street	HE 5-6368
SYRACUSE, N. Y. — 1409 W. Genesee Street	HA 2-5386
CLEVELAND 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	PR 1-0696
HAMTRAMCK, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	TO 9-3980

ПОВІДОМЛЯЄМО ВШ. ГРОМАДЯНСТВО,
що б. фірма „Поділля" тепер під НОВИМ ЗАРЯДОМ І НАЗВОЮ
„ДУНАЙ"
103 Ave. "B" – New York, N.Y.
Tel.: OR 7-8081
НАЙКРАЩІ ВИРОБИ М'ЯСНИХ ПРОДУКТІВ, РІЗНОГО РОДА КОВБАСИ, ШИНКИ, САЛЬЦЕСОНИ, КИШКИ, КАБАНОСИ — ВСЕ НА КРАЙОВИЙ СПОСІБ.
СПЕЦІЯЛЬНО НА СВЯТА ТРАДИЦІЙНА ШИНКА І КОВБАСА ДО СВЯЧЕННЯ.
Доставляємо товар до нашої філії
Ilko Meat Products
144 First Avenue — NEW YORK, N.Y.
(Між 8-ою і 9-ою вул.)
YU 2-6499

ДВІ НОВІ КАНЦЕЛЯРІЇ
В. КУЗЬМИНСЬКОГО

КВІНС	НЮ ЙОРК
86-29 139 вул.	98 2nd Avenue
Jamaica-Briarwood	New York 3, N.Y.
Tel.: OL 8-6330	Tel.: YU 2-2140

НА ЦЬОМУ ТИЖНІ МИ ПРОПОНУЄМО:
New York — St. Marks Pl. 10-род. мур дім, мешкання по 4 кімнати, річний рент $6,526. Ціна — $33.500.
Briarwood — 2-род. мур. 5 і 6 кімнат. Ціна — $21,500.
Brooklyn — Prospect Park. Ще один 6-род. мур. дім, без контролі, модерні лазнички і кухні, баксові кімнати. Рент — $6,025. Ціна — $32.000.
Flushing — 8-род. мур. дім, осібник, баксові кімнати, рент — $5,040. Ціна — $30.000.

United Real Estate Co.

НЮЙОРКСЬКА ПРОВІДНА КРАМНИЦЯ КОВБАС на німецькі спеціяльності
SCHALLER & WEBER
— ДІМ ЯКОСТЕЙ —
• РІЗНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ, СВІЖЕ М'ЯСО ДО ВАРЕННЯ І ПЕЧЕННЯ •
• КОВБАСКИ • ШИНКИ •
6 ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ 6

In NEW YORK:	1654 2nd Avenue (85-86 Sts.)	TR 9-3047
In RIDGEWOOD:	56-54 Myrtle Avenue	VA 1-7068
In ASTORIA:	28-28 Steinway Street	AS 4-3210
In HEMPSTEAD:	310 Front Street	IV 3-5540
In FLUSHING:	41-06 Main Street	HI 5-2552
In JACKSON HEIGHTS:	82-10 37th Avenue	DE 5-1154

НЕОБХІДНЕ В КОЖНІЙ ХАТІ:

Якщо слабуєте на недомагання шлунка, печінки, жовчі, чи маєте газові болі під ребрами, лопаткою, біля серця чи болі у боках, печення, здуття, тиснення, пекуче гноблення в ямці під грудьми, кисле відбивання, вразливий віддих, гіркість, сухість, чи гарячку у роті. Гемороїди, біль чи заворот голови через запори і нерегулярність, слабе травлення і утрата апетиту, жовті плями по тілі — ЦЕ ПЕВНІ ЗНАКИ, що треба негайно лікуватись, а НЕ ЧЕКАТИ до завтра, бо завтра вже може бути пізно. ЗАРАЗ, якстій, ще НИНІ замовте собі лікарство LUSCOE PETERS REMEDY, рецепта канадійського доктора для певної, скорої полегші. Зворот грошей ґарантований. УВАГА: на COD не висилаємо, гроші і замовлення посилати разом прямо до нас. Ціна одної пляшки $3.00. Спеціяльна ціна: 2 пляшки за $5.00.

LUSCOE PRODUCTS, Inc. CB.
806 BROADWAY BUFFALO 12, N. Y.